

OŠ DOMŽALE

**Projekt ARSO in Zveze prijateljev mladine
Slovenije**

**ZEMLJO SO NAM
POSODILI OTROCI**

**Učenci 7. a
Mentor: Nataša Bergant**

Domžale, april 2011

Uvod

Smo **Matija Leštan, Miha Zupančič Tiringer, Vid Klopčič, Andrej Omejc, Patrik Hlebec Štor in Eldin Kočan, učenci 7. a razreda OŠ Domžale**. Naša šola je ekošola že od leta 2003, kar pomeni, da nam ni vseeno za naravo in da veliko storimo za to, da bi jo čim dlje ohranili čisto in zdravo.

Na pobudo in **pod mentorstvom** naše razredničarke **Nataše Bergant**, smo z veseljem pristopili k projektu, ker verjamemo, da si vsi tisti, ki veliko storijo za ohranjanje narave, zaslužijo pohvalo. Vemo, da dober zgled hitro opomni in spodbudi še ostale, da ravnajo podobno.

Naše **delo je potekalo v več fazah**. Raziskovanja okolice smo se na začetku lotili s poizvedovanjem doma. Vsak je preko raziskovanja po internetu, pogovora s starši in prijatelji izbral tri predloge za nominirance. Na koncu smo na skupnem srečanju izbrali štiri. Seznam smo predstavili učiteljici. Med nominiranci so bili:

1. Male sončna elektrarna Marin
2. Predelovalec bencinskih avtomobilov v plinske avtomobile
3. Centralna čistilna naprava Domžale-Kamnik
4. Gospod Anton Komat.

Za vsakega smo se potrudili na spletni strani in preko telefona pridobiti čim več informacij, ki bi nam pomagale pri končni odločitvi. Največ težav pri tem smo imeli pri mali sončni elektrarni Marin, ker nam ni uspelo dobiti kontakta od družine, ki ima to sončno elektrarno na svoji strehi. Malo informacij smo dobili tudi od lokalnega predelovalca bencinskih avtomobilov v plinske avtomobile. Za ostala dva nominiranca smo našli veliko informacij, ki so zadostovale za odločitev. **Naša nominiranca sta torej Centralna čistilna naprava Domžale-Kamnik (pravna oseba) in gospod Anton Komat (posameznik).**

Centralno čistilno napravo Domžale-Kamnik smo uvrstili v kategorijo kakovosten odnos do voda, Antona Komata pa v kategorijo ozaveščanje javnosti o pomenu naravnega okolja.

Za cilj smo si zastavili, da najprej sami, s pomočjo knjig in spletnih strani, skušamo pridobiti o obeh nominirancih kar največ informacij, nato pa jih obiščemo in še osebno poizvemo več o njihovem delu. Naš drugi cilj je bil, da ugotovitve oz. nominacijo strnemo v kratek **zapis in filmček**, s katerim želimo nominaciji dodati »življenje« in inovativnost.

Zato, povabljeni na našo pot raziskovanja in nominacij!

Utemeljitev nominacij

I. Centralna čistilna naprava Domžale-Kamnik

Glavna skrb Javnega podjetja Centralna čistilna naprava Domžale-Kamnik je že od leta 1979 čiščenje odpadne vode in skrb za podtalnico. V svojem delu in nadaljnih načrtih sledi svojemu glavnemu motu: "Samo odličnost je naš cilj!"

Čisti komunalne in padavinske odpadne vode iz področja Kamnika, Mengša in Trzina, tehnološke odpadne vode, greznične gošče ter nespecifične odpadne vode iz posameznih proizvodenj.

Analizira odpadne vode in omogoča dostop do njih vsem, ki želijo podrobne analize (npr. biološko aerobno in anaerobno razgradljivost).

Ukvara se tudi z izobraževanjem. Svetuje pri delu s čistilnimi napravami, ker ima bogata znanja in izkušnje. Vse radovedne glave, bodisi strokovne bodisi laične, z veseljem podučijo o svojem delovanju o odpadnih vodah, čiščenju. To njihovo pripravljenost smo s pridom večkrat izkoristili tudi mi. Z njihovim izobraževalnim centrom smo sodelovali že v preteklih letih v okviru ekoloških projektov, ki jim izvajamo na našo šoli. V torek, 15. 3. 2011, pa smo se skupaj z učiteljico podali na manjši raziskovalni obisk na čistilno napravo. V dobri uri in pol smo se najprej ob kratki predstavitvi podrobno seznanili z načinom delovanja naprave, kasneje pa smo si vzeli tudi čas za ogled posameznih faz čiščenja, vse od pritoka vode do čistilne naprave pa do vrnitve očiščene vode nazaj, v Kamniško Bistrico. Utrinke z obiska si lahko ogledate na priloženeni zgoščenki.

Kljub stalnemu posodabljanju in dograjevanju pa naprava zdaj potrebuje večjo rekonstrukcijo in terciarni proces čiščenja, s katero naj bi se njen učinek odstranjevanja dušika in fosforja iz odpadne vode povečal na več kot 80 odstotkov. V načrtu je torej biološko odstranjevanje dušika, ki bo potekalo prek nitrifikacije in denitrifikacije. Pri odstranjevanju fosforja bo vključen proces kemijskega obarjanja. Projekt že poteka, končni terminski rok za dokončanje del pa je 31.12.2011.

II. Anton Komat

Anton Komat je slovenski svobodni raziskovalec, pisec, scenarist, publicist, naravovarstvenik, ki živi neposredno v okolici naše šole. Mnogi menijo, da je postal sinonim za sobivanje z naravo. Je pobudnik velikih naravovarstvenih akcij zadnjih 20 let, pisec različnih knjig o ekologiji. Kot predavatelj, kolumnist in avtor televizijskih oddaj vodi svoj osebni projekt ekološkega opismenjevanja. Objavil je na stotine člankov, je scenarist in voditelj TV-filmov in radijskih oddaj, predavatelj in varuh narave.

Zgodnje otroštvo je preživel na bregovih Glinščice pod Rožnikom. Ko je bil star 6 let so se preselili na rob Ljubljanskega Barja, kjer je še poglobil svoj stik z divjino. To ga je zaznamovalo za vse življenje. Kot deček si je vedno želel postati raziskovalec, čeprav ni točno vedel katere vrste, saj ga je zanimalo prav vse. Po maturi se je vpisal na študij medicine, čeprav ga je radovednost gnala tudi na področje biologije, geologije in fizike. Po vojaščini je 1980 leta vpisal geologijo ob delu in čez dve leti odšel v tujino. Tri leta je preživel v Iraku, zaposlen najprej kot prevajalec (od 1982 do 1984), potem pa kot vodja sektorja v tujini. Kasneje je bil zaposlen pri GPG Inženiringu v funkciji vodje projekta Akademije znanosti v Rusiji. Tako je v dobrem desetletju prepotoval Bližnji in Srednji vzhod, Egipt in Rusijo, kjer je prišel v stik s starodavnimi civilizacijami Mezopotamije in Nila ter hkrati študiral zgodovino, filozofijo in religije Vzhoda. Večletni stik z Orientom mu je prinesel drugo veliko izkušnjo in odločitev. Kljub donosni službi vodje projektov se je odločil za pot svobodnjaka. Tako je leta 1992 postal samozaposlen v svobodnem poklicu. Od takrat deluje kot pisec, publicist, predavatelj in aktivist.

Naj naštejemo samo nekaj njegovih večjih projektov zadnjih let.

Na knjižnem področju:

- Vila Jezerka (2009),
- soavtor knjige ekoloških esejev za otroke Zemlja ima srce (2009),
- Umetnost preživetja (2009),
- V zrcalu narave (2010).

Od leta 2007 je scenarist, redaktor in voditelj serije 20 TV filmov TVSLO: Gozdovi Slovenije (2007/2011).

Od leta 2008 je predavatelj v programu Pedagoške fakultete: Profesionalno usposabljanje strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju.

V zadnjem letu se je posvetil raziskovanju in ohranjanju avtohtone rastline z imenom »lepi čveljc«.

Gospoda Antona Komata smo na njegovem domu obiskali 7. 3. 2011. Že samo njegov dom nas je navdušil in nam jasno pokazal, kaj lahko sami, okoli svojih hiš ali blokov storimo, da pomagamo naravi ohraniti njeno biotsko pestrost in skušamo biti tudi glede hrane kar se da smooskrbni.

Obisk smo izkoristili tudi za kratek intervju. Ko smo ga povprašali, kako meni, da njegova dejavnost vpliva na odnos sokrajanov do narave, nam je odgovoril, da je navkljub akcijam, lokalna javnost še vedno premalo ozaveščena o okoljskih problemih. Se pa zaveda, da je njegovo delovanje in ozaveščanje prispevalo k dvigu te zavesti. To lahko potrdimo tudi sami. Gospod Anton Komat namreč že nekaj let aktivno sodeluje pri ekološkem delovanju naše šole. Pripravil je že predavanja za naše starše, učitelje, obiskal je nas in bil vključen v nekatere projekte kot npr.: šolska vrtilnica, skrb za biotsko pestrost narave, sajenje dreves v okolici šole ...

Več o obisku in intervju z gospodom Antonom Komatom si lahko ogledate tudi na priloženem filmčku.

Sklepne misli

Projekt Zemljo so nam posodili otroci nam je v prvi vrsti odprl pogled na veliko posameznikov in organizacij, ki v naši okolici skrbijo za ohranjanje narave. Izpostavili smo samo dva izmed teh, ker se nam zdita najbolj dejavna v našem okolišu in ker verjamemo, da je za skrb za naravo potrebno tako sistematično in strokovno delo javnih organizacij, kot tudi delo nas posameznikov. Posamezniki pa se zavemo problema in spremenimo odnos do narave dosti lažje, če nam nekdo, ki tematiko dobro pozna, predstavi pomen ekološkega ravnanja in nas opozori, kakšne posledice bi za nas imelo drugačno ravnanje.

Če povzamemo naše delo, vsekakor lahko zatrdimo, da nas je raziskovanje pripeljalo do velikih novih spoznanj. Ob sprehajanju ob naši največji reki, ki teče prav blizu šole, smo si večkrat zastavljali vprašanja o tem, kdo, če sploh kdo, skrbi za njeno čistost. Prav tako smo večkrat razmišljali kam tečejo vse komunalne vode, ko jih onesnažene odplavi naša kanalizacija. Zdaj vemo! V Centralno čistilno napravo Domžale-Kamnik.

Želimo si postati glasniki idej, ki jih v naši okolici tako vztrajno zagovarja gospod Anton Komat. Zavedamo se namreč, da smo tudi mi le »obiskovalci« Zemlje in da je naša naloga ohraniti kar se da neoporečno naravo za vse tiste, ki bodo v prihodnosti hodili po našem planetu.

